

Német Józsefné: A lenti városi könyvtár "titkos receptje" - Mi a titok nyitja? Van-e nyitja, és van-e egyáltalán titok?

A Zala Megyei Közgyűlés 2009. január 30-án, a Megye Napján "a színvonalas közművelődési és közgyűjteményi munkáért, példaértékű kulturális és szervező tevékenységéért" Zalai Közművelődésért Díjat adományozott a Városi Könyvtár Lenti kollektívájának.

Így hangzott a hír, amelynek kapcsán Mezey László Miklós megkeresett, és arra kért, hogy egy cikk erejéig készítsek számvetést arról, mit tett a könyvtár a díjért, milyen rendezvényekkel, módszerekkel végeztük (végezzük) munkánkat, amellyel kiérdemeltük az elismerést, s amely más könyvtárak számára is tanulságos lehet.

Ezek után talán egy biztos és pontos receptet várnak tőlem a kollégák, de mint azt mindannyian tudjuk, még a legjobb szakácsokkal is megesik, hogy odakozmál vagy ehetetlen lesz egy étel, vagy éppen elsózzák. Jó lenne azt leírni, hogy végy egy barátságos, vendégszerető és vendégcsalogató könyvtárat, adj hozzá néhány kedves könyvtárost, akik megfelelő tudással, tapasztalattal, kommunikációs kultúrával, elkötelezettséggel, hivatástudattal rendelkeznek, hintsd meg bőven korszerű, minőségi szolgáltatással, és láss csodát! Azonban - mint tudjuk - a magyar könyvtárak, könyvtárosok a lehetetlent azonnal teljesítik, a csodára viszont néha itt is várni kell, addig viszont bőven meg kell érte dolgozni.

Nem várt, még csak nem is sejtett elismerésben részesültünk (szerintünk az egész város tudta már, csak mi nem), amely, bevalljuk, nagy örömet jelentett számunkra, újabb lendületet ad a jelenben és ezáltal kihat a jövőnkre is.

A múlt

1950-ben ún. "előretelepített" - a Zalaegerszegi Körzeti Könyvtár létesítését megelőző - vándorkönyvtárat kapott Lenti. 1953. július 1-jén pedig az 1952-es minisztertanácsi határozat alapján megalakult a járási-módszertani feladatokat is ellátó Járási Könyvtár, amely a '60-as években hat fiókkönyvtárral bővült. Az intézmény működése során többször is költözött. 1968-ban a korábbi művelődési házból a jelenlegi plébániahivatal épületébe, 1971-ben a volt járási hivatalba. 1976. szeptember 26-án adták át a mostani épületet, amelyben a művelődési központ és a könyvtár kapott helyet, és jelenleg a Lenti Televízió Szolgáltató Kft. is itt működik.

Központi ellátórendszere keretében az évek során a járás, a városkörnyék, majd a Lenti Kistérség területén kiterjedt módszertani hálózatot működtetett. A kisteleplési könyvtári alapszolgáltatás ellátása céljából a Zala Megyei Tanács VB 11/1981. számú határozata értelmében kezdődött meg a városi könyvtárak szervezeti keretén belül a könyvtári társulások szervezése. 1983. január 1-jével alakult meg a Lenti Központi Ellátórendszer, amelyhez az induláskor hat település csatlakozott, és bár a tagok száma a későbbiek során többször változott, elmondható, hogy átlagosan meghaladta a harmincat, a 2007. évi nagy átalakuláskor éppen harminc községet tett ki.

A könyvtári társulás előnyeikhez tartozott, hogy a falusi könyvtárak a helyi sajátosságokat és az olvasói igényeket figyelembe vevő, az ellátóközpont által szakszerűen feldolgozott állományt kaptak, könyvtáraik pedig mentesültek az adminisztrációs teendők nagy része alól. Az ellátórendszer létrejöttével jelentősen megváltoztak a hálózati gondozás személyi és tárgyi feltételei is, köszönhetően a központi, megyei és városi támogatásnak. Ez természetesen a

központi ellátó könyvtárban is jelentős változásokat generált, a meglévő felsőfokú végzettségű módszertani könyvtáros mellé megyei fejlesztésből további két szakember csatlakozott. Az egykori városi tanács biztosította a helyiséget, a központi alapból a könyvállomány kialakítására 130 ezer forintot, berendezésre 120 ezer forintot bocsátottak rendelkezésre, és 1983-ban már a könyvcserék lebonyolításához szükséges autó is rendelkezésre állt. A többi zalai ellátórendszerrel eltérően a társuláshoz csatlakozó könyvtárak állományát az intézmény csak kezelési joggal vette át, a tulajdonjog a községi tanácsoké maradt.

A rendszerváltozás után, a helyi önkormányzatok létrejöttével az önállósulási törekvés és a tulajdonosi szemlélet került előtérbe, ez alapvetően megváltoztatta az addigi jól bevált, a szakmai elvárásoknak is megfelelő ellátórendszeri tevékenységet. 1991-ben több könyvtárat is megszüntettek, s állománybeszerzésre is egyre kevesebbet fordítottak a községekben. A kedvezőtlen folyamat megállítását a Zala Megyei Önkormányzat Közgyűlése által nyújtott anyagi támogatás tette lehetővé. 1992-től ez a működési támogatás képezte a könyvellátási és módszertani tevékenység alapját, amely hálózati szinten megvalósulhatott. Ekkor már a hálózatgondozói munkát a korábbi három munkatárs helyett egy, esetenként másfél fő végezte (a fél létszám osztott munkaidőben látta el módszertani feladatait). Takarékosági szempontokból a könyvtár már nem üzemeltetett saját gépkocsit sem, a szállítást és az egyéb utazási igényeket a művelődési központ autójával vagy tömegközlekedéssel oldották meg.

Az intézmény mai helyzetének bemutatásához, szolgáltatási rendszerének megértéséhez lényegesnek tartottam ezt a kicsit bővebb bevezetőt, amelyből kitűnik, hogy könyvtárunk a lenti lakosok mellett már több évtizede a térség lakosságának szolgálatában is áll, különböző formákban és helyszíneken fenntartva és elősegítve a könyvtári ellátást.

Új korszak kezdődött az intézmény életében, amikor összevonásra került sor - integráltak bennünket a művelődési központtal. Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testületének 2003. február 28-án, az intézményhálózat átalakítására készített intézkedési terve alapján a Sólyom László Művelődési Központ és Helyőrségi Művelődési Otthon, valamint a Városi Könyvtár közös igazgatás alá került. A 117/2003. számú ÖKT. határozat értelmében, 2003. június 30-ával megszűnt a Sólyom László Művelődési Központ - mint önállóan gazdálkodó költségvetési szerv -, és megszűnt a Városi Könyvtár mint részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv is. 2003. július 1-jével új intézmény jött létre Városi Művelődési Központ és Könyvtár elnevezéssel. Az összevont intézmény élén igazgató-művelődésszervező állt, az igazgatóhelyettesi feladatokat pedig a könyvtárvezető látta el. Nehéz időszakot jelentett mindkét szakmai egység számára ez az időszak, hiszen az összevonás racionalizálással járt együtt, magyarul csoportos létszámleépítést is jelentett. A könyvtári szervezeti egységet hat könyvtáros alkotta, illetve papíron rendelkezünk egy takarítóval is, aki azonban a gyakorlatban nagyobb részt a művelődési központban végezte a munkáját. Könyvtári feladataink ellátása, szolgáltatásaink biztosítása mellett segítenünk kellett a művelődési központ munkáját is, nagyobb rendezvények esetén a munkaerő átcsoportosítására került sor, illetve az esti zárást követően folytatódott a munka az épületkomplexum másik felében. Ennek a hat főnek kellett tehát biztosítani heti 6 napon a nyitva tartást Figyelembe véve, hogy folyamatos nyitvatartási rendben dolgoztunk akkor is, szabadság, szabadnap, könyvtári órák, foglalkozások, rendezvények, tanfolyamok megtartása, ellátórendszer működtetése... Emellett még esténként-hétvégenként, alkalmanként szolgálatot kellett teljesítenünk a másik szervezeti egységben is, tehát nem volt egyszerű megszervezni a munkát, és biztosítani a pihenőidőt. Hozzá kell még tennem, hogy a képzést, tanulást sem hanyagoltuk el ez idő alatt sem. Mindezek nagyon nagy terhet róttak a kollégákra, de szerencsére elkötelezettséggel, felelősséggel és rugalmassággal végezték munkájukat, oldották meg a problémákat. A pénzügyi-szakmai autonómia sem érvényesült mindig, akarva akaratlanul is szereztünk sérüléseket, de állva maradtunk, sikerült a szakmai színvonalat megőriznünk, eredményeket,

sikereket felmutatni. Összefoglalva és lezárva a múltnak ezt a szakaszát, nem volt könnyű időszak az intézmény életében, azonban hozzá kell tennem, a művelődési központéban sem.

A 2007. év több szempontból is fordulópontot jelentett a lenti könyvtárnak, az események, történések viharos gyorsasággal követték egymást. Január 1-jétől megbízott igazgatóként könyvtáros került az intézmény élére, ez az időszak azonban csak négy hónapig tartott. Bekövetkezett ugyanis a csoda, a lehetetlen, amelyre tudomásunk szerint másutt nincs példa. Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2007. április 30-ával, 106/2007. (IV. 25.) sz. ÖKT határozatával a Városi Művelődési Központ és Könyvtár Lenti elnevezéssel működő helyi önkormányzati költségvetési szervet megszüntette. Jogutódként 2007. május 1-jével, 108/2007. (IV. 25.) sz. ÖKT határozatával megalapította a Városi Könyvtár Lenti elnevezésű intézményt (és természetesen a Városi Művelődési Központot is). Így a könyvtár ismét önálló intézménnyé vált. A másik, máig meghatározó és kiemelkedő jelentőségű történés, hogy 2007-ben a Lenti Kistérség Többcélú Társulása feladatkörébe felvette a mozgókönyvtári ellátást, és intézményünket választotta szolgáltató könyvtárnak. 48 település döntött úgy, hogy a továbbiakban szolgáltató helyet működtet, két nagyobb község (Lovászi, Csömödér) nyilvános könyvtárát pedig továbbra is ellátórendszeri szolgáltatásban, illetve hálózati gondozásban részesítettük. 2008-ban a kistérség valamennyi települése igényelte a mozgókönyvtári szolgáltatást, így azóta 50 könyvtári szolgáltató hely szakmai feladatellátásáért felelünk.

A jelen

Működési feltételek, infrastruktúra

Az alapító okiratunkban foglaltak szerint az intézmény jogállása: önálló jogi személy, részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, előirányzata feletti teljes rendelkezési jogosultsággal és teljes szakmai önállósággal. Az intézmény élén Lenti Város Önkormányzati Képviselő-testülete által kinevezett vezető áll, aki az intézmény dolgozói tekintetében munkáltatói joggal rendelkezik. Az intézmény tevékenységi körében meghatározott feladatait alaptevékenységként, teljesítési kötelezettséggel látja el, vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Az intézmény önállóvá válásával és feladatkörünk kibővülése miatt a fenntartó új státusokat is biztosított, a létszám azonban még mindig nem elégséges. A működés, a szolgáltatások zavartalan biztosítása érdekében közcélú munkaerőt foglalkoztatunk, és a meglévő szakmai munkaerő folyamatos átcsoportosításával, flexibilis, komplex munkakörök meghatározásával oldjuk meg a feladatainkat.

A városi könyvtár feladatellátásához rendelt álláshelyek:

- intézményvezető-igazgató könyvtáros 1 fő
- könyvtáros 6 fő
- könyvtáros asszisztens 1 fő
- technikai kisegítő (takarító) 0,75 fő

összesen: 8,75 főAz intézményben fűtő, karbantartó nincs, e célra szakemberek, vállalkozók szolgáltatásait vesszük igénybe, vagy mi magunk keresünk megoldást (önként jelentkezők, hozzáértő családtagok "szponzorálnak" bennünket) A gazdasági, pénzügyi és személyügyi feladatokat is magunk végezzük az e feladatra kijelölt kollégák és a megbízott igazgató közreműködésével. Az egyéb gazdasági, pénzügyi tevékenységet a Gazdasági Ellátó Szervezet látja el. Nem megoldott a rendszergazda-informatikus feladatkör ellátása sem. Komoly problémát okoz, hogy intézményünk gépkocsival nem rendelkezik, a mozgókönyvtári feladataink elvégzéséhez a művelődési központ gépkocsiját vesszük igénybe, illetve saját

személyautó használatával vagy tömegközlekedési eszközök segítségével oldjuk meg a feladatellátást.

A könyvtár épülete mind funkcióját, mind állagát tekintve korszerűtlen, erősen leromlott állagú, a tér kihasználása elérte a maximumot. További állványokat elhelyezni nem lehet, nem elegendő az olvasótermi helyek száma. Nem rendelkezünk önálló olvasóteremmel, és nem megoldott a könyvtári foglalkozások, tanfolyamok, rendezvények megtartása sem, pedig nem ritka a 60-70, sőt 100-110 fős résztvevői létszám sem programjainkon. Az olvasói terek többfunkciós használatából eredő problémák a munkavégzést is befolyásolják, a szinte egy térben működő többféle szolgáltatás zavartalansága nehezen biztosítható.

Állományunk egy része külső tápraktárban kapott helyet, amelynek pozitívuma, hogy az előző raktár körülményeihez képest rendelkezik központi fűtéssel, folyóvízzel, mosdóval, padlózata linóleummal fedett, az épület állaga megfelelő. Belső raktárunk nagy részét át kellett engednünk a mozgókönyvtári szolgáltatásnak, bekötött folyóirataink elhelyezése sem megoldott. Súlyos probléma a lapos tető szigetelése, az épület csapadékos időben folyamatosan, több helyen beázik, veszélyeztetve az állományt, illetve az épület elektromos hálózata, a falak festése, a nyílászárók állapota is kívánnivalót hagy maga után. Mindezek ellenére, minden igénybe vehető eszközünkkel igyekszünk esztétikailag kellemes, barátságos, otthonos, családias környezetet teremteni látogatóink számára, ezt a törekvésünket visszajelzéseik meg is erősítik.

2007 októberében szakfelügyeleti vizsgálatra került sor. A szakfelügyelők összegző megállapítása: "a Városi Könyvtár Lenti kollektívája magas szakmai színvonalon végzi a könyvtári tevékenységet, sajnos nagyon méltatlan körülmények között. Mindenképpen javasoljuk, hogy vegyenek igénybe minden pályázási lehetőséget, hogy a magas szintű könyvtári szolgáltatásokat megfelelő környezetben vehessék igénybe a város lakosai."

Reményre ad okot, hogy a fenntartónk által benyújtott Nyugat-dunántúli Regionális Operatív Program pályázata eredményesnek bizonyult, és a városközpont rehabilitációja keretében megújul a könyvtár épülete is, a munka remélhetőleg, a jövő évben megkezdődik.

A könyvtár szerepe a település, a térség életében

A 663 négyzetkilométer területű Lenti Kistérség Zala megye és az ország délnyugati részében, a szlovén határ közvetlen közelében terül el. A 23 ezer fős lakosság a kistérség központján, Lentin kívül, aprófalvakban és néhány nagyobb, mikrotérségi szerepű községben él. A települések közül, a maga 8590 fős lélekszámával kiemelkedik Lenti, azonban a falvak zömükben az 500 lakos alatti települések közé tartoznak. A kistérség egyetlen városa Lenti, a térség gazdasági, közigazgatási és oktatási központja. A város gazdasága a fa- és gépiparra épül, turisztikai vonzerőt jelent a gyógyfürdő. A kistérségre az előregedő, aprófalvas településszerkezet jellemző, ebből adódik az aktív lakosság alacsony aránya. A munkanélküliség alacsonyabb a megyei átlagnál, ez többek között a támogatott foglalkoztatási programoknak is köszönhető. Az olaj- és nehézipari gépgyártás leállítása, a korszerű szerkezetváltási törekvések lassú üteme visszavetette a térség gazdasági fejlődését, meghatározó gazdasági ágazata az erdőgazdálkodás és a fafeldolgozás, iparára a sokféleség és az elaprózódottság jellemző. A kistérségek ellátását a falugondnoki szolgálatok segítik, bolt, posta stb. hiányában. Kiemelendő viszont, hogy a legkisebb faluban is található kultúrház és könyvtári szolgáltató hely.

Intézményünk az 1997. évi CXL. törvényben meghatározottak alapján szolgálja használoit. Városi közkönyvtári funkciónk mellett, a Lenti Kistérség Többcélú Társulásával és a kistérség önkormányzataival kötött külön megállapodás alapján a térség szolgáltató könyvtáraként ötven településen működtet könyvtári szolgáltató helyet, felelős teljes körű ellátásukért, ezen kívül négy városrészi fiókkönyvtárral is rendelkezik. Szolgáltatásainkat a helyi igényekre alapozva, a könyvtári rendszerrel együttműködve, az országos, a területi-megyei stratégiai

elképzelésekhez igazodva fejlesztjük. A területi elv szerint elsődleges feladatunk a városnak és a Lenti Kistérség egészének könyvtári szolgáltatás biztosítása. Feladatunk az információs társadalom igényeinek is megfelelő, korszerű, a térségben másutt nem elérhető központi szolgáltatások nyújtása is. Munkánk részének tekintjük az alaptevékenységünket kiegészítő egyéb, a könyvtári szolgáltatást közvetlenül támogató programok, rendezvények szervezését, adott esetben közvetítésüket a kistérségnek. Intézményünk tevékenységével meghatározó szerepet tölt be a város, a térség életében, szellemi-információs központja az elzárt, apró falvakból álló kistérségnek, és a muravidéki magyarok is igénybe veszik szolgáltatásainkat.

Kapcsolatrendszereink, kapcsolattartás

Meglévő és jól működő kapcsolataink megőrzése és továbbépítése fontos feladatunk, amelyet tudatos kapcsolatépítéssel, PR-tevékenységgel, a médiával való együttműködéssel erősítünk. Munkánk szerves részét képezi a könyvtárhasználók, a lakosság rendszeres tájékoztatása hagyományos és korszerű elektronikus, on-line módszerekkel. Célunk a bizalmon és kölcsönös megbecsülésen alapuló és az intézmény minden területén, szintjén érvényesülő olvasó-könyvtár-könyvtáros kapcsolat megteremtése, kiépítése.

Folyamatos, jó kapcsolattartásra törekszünk a társintézményekkel, szakmai szervezetekkel, a kistérség önkormányzataival, civil szervezetekkel, fórumokkal hazai, illetve nemzetközi vonatkozásban a szlovéniai Muravidékkel. Rendszeresen részt veszünk szakmai konferenciákon, továbbképzéseken, tapasztalatcseréken, a társintézmények és egyéb szervezetek rendezvényein résztvevőként vagy aktív közreműködőként.

A könyvtár kapcsolatrendszere mind a városban, városkörnyéken, mind a vonzáskörzetében széles körű, jól működő. Tagjai vagyunk a szakmai szervezeteknek, együttműködünk a megye több könyvtárával. Hisszük és valljuk, hogy a gyors társadalmi, szakmai változásokat csak ezzel az összefogással lehet és érdemes követni. Munkánkat segíti az együttes gondolkodás, elképzeléseink megerősítése, a közös pályázati lehetőségek kihasználása. Lenti oktatási intézményei mellett az utóbbi években nagy hangsúlyt fektetünk az egyesületekkel, civil szervezetekkel való kapcsolatrendszer kiépítésére is. Ez új távlatokat nyitott a könyvtár életében, az eredményesen és sikeresen lebonyolított közös rendezvények, közös pályázatok is ezt bizonyítják. Különösen erős és jól működő a kapcsolatunk a Lenti Honismereti Egyesülettel, a Pro Arte Kulturális Egyesülettel. Muravidéken kiemelném az iskolákkal és azok könyvtáraival, a Bánffy-központtal, a helyi médiával, főleg a Muravidéki Magyar Rádióval ápoltságunkat, és természetesen a lendvai könyvtárral is jó az együttműködés. Az egymás rendezvényein való részvétel, a könyvtárközi kölcsönzések száma, az információcsere is ezt bizonyítja.

Kiemelésre méltó a fenntartónkkal, Lenti Város Önkormányzatával ápoltságunk, amely valóban a kölcsönös bizalmon, megértésen és odafigyelésen alapul. Szakmailag mindig is elismerték és értékelték az intézmény és a könyvtár dolgozóinak munkáját. Bizonyítékként hadd említsem meg, hogy két egymást követő évben (2005, 2006) Lenti Város Közművelődéséért Díjat adományoztak könyvtárosainknak (Szép Zita, Német Józsefné). 2003-ban Gellén Béláné igazgató pedig Zalai Közművelődésért Díjban részesült. Úgy gondolom, ez az odafigyelés abban is megmutatkozik, hogy merték felülbírálni a 2003-ban hozott döntésüket, így 2007. május elsejétől intézményünk ismét önállóvá vált.

Gyűjteményszervezés és olvasóellátás

Az olvasói szokások tekintetében könyvtárunkban is évek óta jelentkező és egyre erősödő tendencia, hogy a szépirodalom, szórakoztató irodalom helyett nagyobb igény mutatkozik a szakirodalom, az ismeretterjesztő irodalom iránt. Ez egyrészt adódik a tanuló társadalom felé való elmozdulással együttjáró igényváltozásból, másrészt a szabadidő-szerkezet átalakulásával magyarázható. A felnőttképzés, felnőttoktatás erősödésével növekedett az igény a több példányos beszerzésre. Szerzeményezésnél mindezt figyelembe vesszük, a kölcsönzői

példányok mellett a keresettebb művekből az olvasótermi állományba is több kötetet vásárolunk. Liberális könyvtárként az olvasótermi anyagunk nagy részét is kölcsönözzük zárástól nyitásig, főleg hétvégén. Az olvasók ezt igénylik is. Ugyanakkor ügyelünk arra, hogy mindig legyen egy-egy példány a keresettebb művekből az olvasóteremben, amelyet helyben olvasáshoz lehet kérni, illetve amelyből fénymásolni tudunk.

Gyorsan reagálunk a "piacra", a keresett műveket a lehető legrövidebb idő alatt, szükség szerint több példányban is beszerezzük. A könyvtárközi kölcsönzés szintén megszokott és közkedvelt szolgáltatás, bár a megszorítások miatt kissé csökkent a kereslet iránta, amely statisztikailag is kimutatható. Amennyiben lehetséges, élünk az elektronikus szolgáltatás lehetőségével, az ODR-en keresztül azoktól a könyvtáraktól kérünk cikkeket, tanulmányokat, amelyek rendelkeznek Ariellel. Ebben az esetben népszerűsítjük a könyvtárközi kölcsönzést igénylők között azt a lehetőséget is, hogy amennyiben rendelkeznek e-mail címmel, akkor nekik elektronikusan azonnal továbbítjuk a dokumentumot.

Az állománytípusok aránya jól tükrözi azt a tendenciát, amely az olvasói igények változásáról tanúskodik, és amelyet intézményünk lehetőség szerinti gyors reagálással követ. Mivel felnőtt és gyermek olvasóink állományunk teljes szakirodalmi részét egyaránt használhatják, többségében a felnőtt részlegben helyeztük el a duplum példányokat, a gyermekrészlegben statisztikailag ezért látszólag más az arány.

Felnőtt szépirodalmi dokumentum	33 454 db
Felnőtt szakirodalmi dokumentum	47 625 db
Helyismereti dokumentum	483 db
Gyermek szépirodalmi dokumentum	11 245 db
Gyermek szakirodalmi dokumentum	4 751 db

Az állomány nagysága, összetétele
2008. december 31-én

Dokumentumtípus	Városi Könyvtár (darab)	Megyei Könyvtár (darab)	Összesen
Könyv, bekezdett folyóirat	88 967	10 363	99 330
Karogófilia dokumentum	191	-	191
Hangzó dokumentum	3 967	20	3 987
Képdokumentum	1 976	1 064	3 040
Elektronikus dokumentum	114	70	184
Egyéb dokumentum	2 543	-	2 543
Összesen	97 858	11 517	109 375

Az állomány megoszlása a tartalom fő jellege szerint
2008. december 31-én

Kurrens időszaki kiadványok száma 2008-ban 151-féle volt. 2008-ban a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári és Szépirodalmi Kollégiuma döntése alapján intézményünk 49-féle folyóirathoz ingyenesen jutott hozzá. Köszönet érte! Ugyanis ez az egyik legnépszerűbb szolgáltatásunk.

Beiratkozott olvasók száma (aktív használók)			Látogatók száma	Kölcsönzött dokumentumok száma	Helyben használt dokumentumok száma	Internet-használatok száma	Tárhasználat	Könyvtárközi kölcsönzési körök száma	
gyermek	felnőtt	összesen						külső	érkezett
408	1 286	1 674	34 261	86 538	79 937	7 959	3 284	82	68

Szolgáltatási rendszerünk

A klasszikus könyvtári alapszolgáltatásokat nem részletezném. Inkább azokat emelném ki, amelyeket különösen fontosnak érezzük.

A gyakorlatnak megfelelően fogadjuk az iskolai csoportokat könyvtárbemutató, könyvtár- és katalógushasználati foglalkozásainkon. Igény szerint irodalomkutatással, bibliográfiák készítésével kapcsolatos órákat is tartunk részükre. A gyermekrészlegben is rendszeresen tartunk könyvtári órákat, foglalkozásokat.

Intézményünk közkedvelt "célpontja" a könyvtár szakos hallgatóknak, leendő kollégáinknak. Igény szerint fogadjuk őket a szakmai gyakorlatokon.

Ingyenes, alapfokú számítógépes, internethasználati, illetve e-ügyintézői tanfolyamokat szervezünk és tartunk a lakosságnak, elősegítve a digitális írástudás terjedését, erősítve a könyvtár képzési szerepét, a használók könyvtárhoz való kötődését, javítva a könyvtárkép társadalmi megítélését. Problémát okoz, hogy külön oktatóteremmel és e célra fenntartott technikai eszközökkel nem rendelkezünk, így a tanfolyamok időtartama alatt szüneteltetnünk kell az internethasználatot.

Alapszolgáltatásaink mellett egyéb szolgáltatások is megjelennek tevékenységünkben: másolatkészítés, iratkötés, szövegszerkesztés, nyomtatás, szkennelés, ingyenes internethasználat.

Intézményünkben 2004. május 24-étől üzemeltetünk eMagyarország Pontot. Ennek keretében biztosítjuk az internetszolgáltatásra, és számítógép-használatra alkalmas helyiséget, számítástechnikai eszközöket, internet-hozzáférést, és a felhasználók segítése céljából képzett munkatársak jelenlétét. Hat internetkapcsolattal (ADSL) rendelkező számítógépet tudunk az érdeklődőknek biztosítani. A bárki által látogatható és ingyenesen hozzáférhető szolgáltatások heti hat napon, összesen 45 órában vehetők igénybe. Az eMagyarország Pont látogatottságáról statisztikát vezetünk, ennek alapján kimutatható, hogy hetente átlagosan 250 fő veszi igénybe szolgáltatásainkat. Rendszeres látogatóink főképp diákok, de sok az aktív foglalkoztatott, a munkanélküli, a nyugdíjas, és egyre több turista is felkeresi intézményünket. A szolgáltatást elsősorban tanulás, munka, elektronikus levelezés, illetve az érdeklődési területeknek megfelelő tartalmak keresése céljából veszik igénybe, és egyre gyakoribbá válik az elektronikus ügyintézés is.

Tavaly óta új szolgáltatás, hogy NAVA-Pontként is működünk, az Internet Fiesta idei programjai között szerepel az oldal bemutatása, népszerűsítése.

Közművelődési funkcióknak is eleget téve rendezvényeket szervezünk, változatos programokat kínálva minden korosztálynak. Sok esetben komoly, ugyanakkor hálás feladat elé állít bennünket az érdeklődők népes taborának elhelyezése, hiszen nem ritkán a 100 főhöz közelít vagy azt meg is haladja az érdeklődők száma. A legnépesebb rendezvényeinket csak a művelődési központ termeinek igénybevételével tudjuk lebonyolítani. Természetesen kapcsolódunk az országos szakmai programokhoz is, részt veszünk az októberi Országos Könyvtári Napok programjában, és továbbra is csatlakozunk az immáron hagyományosan visszatérő programokhoz is, mint az Internet Fiesta, az Ünnepi Könyvhét és Gyermekkönyvnapok, a Zalai Gyermekkönyvhetek. 2009-ben kiemelt figyelmet fordítunk Lenti várossá nyilvánításának harmincadik évfordulója megünneplésére. Ennek során a városban, városkörnyéken élő, a városhoz kötődő, irodalmi, művészeti, tudományos területen tevékenykedő személyiségeket és tevékenységüket bemutató programokkal várunk minden

könyvtárlátogatót. Tapasztalataink szerint nagy érdeklődés kíséri a közvetlen környezetünkben élők munkásságát, több programsorozatot is indítottunk ennek kapcsán pl. Köztünk élnek, Értékeink, illetve Műhely címmel. A tájegységünket egészként kezelve, amely állam- és megyehatárokon is átnyúlik, rendszeresen hívunk meg neves muravidéki személyiségeket, vagy éppen Vas megyéből érkeznek vendégeink. Természetesen nem feledkezünk meg a kistérségről sem, programjainkat nekik is közvetítjük, kivisszük a településekre, de arra is volt példa, hogy a lendvai könyvtárban került sor általunk szervezett eseményre. Vannak immáron hagyományosnak mondható, évről évre visszatérő programok is, mint a Nyári Tábor, a Hetedhét Mesemondó Verseny, de rendszeresen tartunk kézműves foglalkozásokat is gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt. Külön kiemelném a Betűfalók Társaságát (gyermek olvasókör), illetve a Felnőtt Olvasókörünket.

2007-ben a könyvtári órák, foglalkozások mellett 57 rendezvényt szerveztünk könyvtárunkban, és hét kistérségi településre is elvittük a programokat, 2008-ban 60 rendezvényünk volt, négy vidéki helyszínen nyolc foglalkozást és előadást szerveztünk meg. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy a könyvtár a város egyik legmeghatározóbb kulturális találkozóhelyévé, helyszínévé vált.

2008 decemberében elkészült, és karácsony előtt elindult a könyvtár honlapja. Weblapunkon (www.lentikonyvtar.hu) külön menüpontban jelennek meg a könyvtári szolgáltató helyek adatai is. A menüpontokat folyamatosan bővítjük és frissítjük a tartalmakat. On-line katalógusunkban a mozgókönyvtári letéti és csereállomány teljes egészében visszakereshető, a városi könyvtár állományának feldolgozottsága megközelítőleg 63 százalékos.

Összességében elmondható, hogy egyik fő vonzerőnk a családias légkör, a kollégák hozzáállása, a látogatókkal való kapcsolatuk, a problémamegoldó képességük jelenti. Olvasóink, látogatóink nagy többségével személyre szabottan foglalkozunk, kéréseiket maximálisan igyekszünk teljesíteni. Ez többek között azt is jelenti, hogy lehetőségeinket, kapcsolatrendszerünket kihasználva olyan információk megszerzésében is segítséget nyújtunk, amelyek nem tartoznak szorosan a könyvtári alapszolgáltatásokhoz. Látogatóink ezt nagyra értékelik és megbecsülik.

Pályázati tevékenység

Intézményünk önállóan a pályázati kiírások kritériumai szerint a legtöbb esetben a város lakosságának száma miatt kiesik a pályázók köréből. Általában háromezer, ötezer alatti, illetve tízezer feletti lélekszámban határozzák meg, Lenti ilyen értelemben (8500 fő) a "senki földjére" kerül. Mi azonban megragadunk minden lehetőséget a partnerségre, a konzorciumi részvételre, így megnő az esélyünk a pályázatokon való indulásra.

A jövő

Sikeres pályázati tevékenység esetén gyorsan és hatékonyan válthatjuk valóra elképzeléseinket. Ennek hiányában, más forrásokat kell találnunk vagy önerőből, nagyon lassan tudjuk csak megvalósítani álmainkat. A könyvtárhasználók igényeit hatékonyabban kielégítő, minőségi szolgáltatásfejlesztés, -bővítés, minőségbiztosítás, minőségfejlesztés, belső képzés, továbbképzés, önképzés, a könyvtári tevékenység korszerűsítése, az informatikai lehetőségek bővítése, eszközfejlesztés, honlapunk továbbfejlesztése kistérségi portallá, még több rendezvény és program, a könyvtár jövőképeinek realizálása - és még hosszan sorolhatnám kitűzött céljainkat.

A jövő? Néhány hete részt vettem egy Közkincs kerekasztal-találkozón, ahol a meghívott előadó (művelődésszervező) a következőket mondta: "Amikor jó példát kell hozni a működésre, mindig a könyvtári rendszert veszem elő, amely rendelkezik a megfelelő szakembergárdával, infrastruktúrával, szolgáltatási rendszerrel, a legkisebb településen is ott

vannak, képesek megvédeni a szakmaiságukat és működőképeseek." Hozzá kell tennem, nem tudta, hogy kik ülnek az asztal körül.

Amikor e sorokat írom, örömmel gondolok vissza előző esti rendezvényünkre, és visszaidézem az egyik látogató szavait: "A válság kezelésének legjobb módja, hogy az ember ilyen helyekre és ilyen rendezvényekre jár, amelyek jó érzéssel töltik el." Íme, a gazdasági világválság kezelésének magyar módszere, amely nem a pénzről és nem a spórolásról szól, hanem a lélek szükségleteiről.

Éppen ezért, ha egy könyvtárvezetőnek lenne tündér keresztanyja, aki teljesítené három kívánságát, azok részemről a következők lennének:

1. Még több feladat és újabb kihívások, mert jó érezni, hogy a könyvtárra szükség van, és semmi sincs kőbe vésve.
2. Lelkes, támogató, megerősítő könyvtárhasználók, partnerek, mert nélkülük minden értelmét veszti.
3. Az önállósággal élni tudó, a döntéshozatalból felelősséget vállaló, megbízható, hiteles, jobbtársa törekvő, kezdeményező könyvtárosok, kollégák - olyanok, mint a munkatársaim.

Visszatérve kiindulópontunkra, a leírtak után bizonyára sokukban felmerül a kérdés, mit tett ez a könyvtár, hogy kiérdemelje a Zalai Közművelődésért Díjat? Tudom, hogy valamennyi könyvtár és kolléga erejét megfeszítve dolgozik, és próbál úrrá lenni a mindennapok nehézségein. Teszi mindezt a használók, az olvasók, a helyi közösségek érdekében. És örül, ha munkáját értékelik, elismerik, ha bátorítják, megerősítik, hogy jó úton jár.